

LEGEA NR. 52/2003

PRIVIND TRANSPARENTA DECIZIONALĂ

ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Legea nr. 52/2003 urmărește realizarea deschiderii și transparenței în activitatea administrativă și, prin acesta, sporirea gradului de responsabilitate a administrației publice față de cetățean, prin 2 căi:

- atragerea cetățenilor în procesul de **luare a deciziilor administrative**
- implicarea cetățenilor în procesul de **elaborare a actelor normative**, începând din chiar faza incipientă a acestui proces, respectiv, odată cu **redactarea proiectelor** de acte normative.

Domeniul de aplicare a Legii nr. 52/2003

- procesul de **luare a deciziilor administrative** de către autoritățile administrative cărora li se aplică Legea nr. 52/2003 (definit, în art. 3 lit. b din lege, ca proces deliberativ desfășurat de autoritățile publice)
- procesul de **elaborare a actelor normative** de către autoritățile administrative cărora li se aplică Legea nr. 52/2003 (definit, în art. 3 lit. c din lege, ca proces de redactare a unui **proiect** de act normativ). Este vorba despre elaborarea actelor administrative normative, nu și a celor cu caracter individual. Actele **normative** sunt cele care au aplicabilitate generală, produc efecte “pentru toți”, deci cu caracter general și impersonal (art. 3 lit. A din lege).

Excepțiile de la aplicarea Legii nr. 52/2003

1-Elaborarea actelor administrative individuale

2-Procesele de elaborare a actelor normative și ședințele în care sunt prezentate:

- **informații clasificate** privind apărarea națională, siguranța națională și ordinea publică, interesele strategice economice și politice ale țării, precum și deliberările autorităților
- informații a căror publicitate aduce atingere principiului **concurenței loiale** și care privesc valorile, termenii de realizare și datele tehnico-economice ale activităților comerciale sau financiare
- informații cu privire la **datele personale**

3-În situații excepționale, care impun adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public, actele normative se supun adoptării în **procedura de urgență**, ceea ce exclude procedura de punere în dezbatere publică (art. 6 alin. 9 din lege)

Au dreptul să participe atât cetățenii (individual), cât și formele asociative = asociațiile legal constituite (orice organizație civică, sindicală, patronală sau orice grup asociativ de reprezentare civică – art. 3 lit. f din lege).

Pentru elaborarea fiecărui act normativ, autoritatea administrativă trebuie să publice un **anunț**, cu cel puțin 30 zile înainte de analiza/avizarea/adoptarea sa de către acea autoritate.

Anunțul se publică, **simultan:**

-pe site-ul propriu

-prin afișare la sediu, dar într-un spațiu accesibil publicului

De asemenea, se transmite către mass-media.

La cererea scrisă a persoanelor interesate, proiectul de act normativ se va transmite și acestora.

Anunțul trebuie să **cuprindă:**

-nota de fundamentare/expunerea de motive/referatul de aprobare (în funcție de gradul actului normativ: proiect de lege, de hotărâre de Guvern, de ordin, de regulament, de instrucțiuni, norme etc)

-textul complet al proiectului de act normativ (deci și al eventualelor anexe, întrucât acestea fac parte integrantă din acel act)

-termenul limită, locul și modalitatea de trimitere în scris de propuneri, sugestii, opinii.

La stabilirea termenului limită se va avea în vedere necesitatea existenței unei perioade de **cel puțin 10 zile** de la publicarea anunțului pentru a primi în scris propuneri, sugestii, opinii cu privire la actul normativ supus dezbaterii publice (art. 6 alin. 4 din lege).

O asociație legal constituită (sau o altă autoritate publică) poate cere în scris organizarea unei **întâlniri** în care să se **dezbată public** proiectul de act normativ. Solicitarea scrisă pentru organizarea unei astfel de întâlniri **obligă** autoritatea publică să o organizeze, în raport de dispozițiile exprese ale art. 6 alin. 7 din lege. Întâlnirea trebuie să se desfășoare într-un termen de *“10 zile de la publicarea datei și locului unde urmează să fie organizate”* (art. 6 alin. 8 din lege).

Proiectul de act normativ nu se va transmite spre analiză și avizare autorității administrative decât după definitivarea sa pe baza observațiilor și propunerilor formulate în scris și/sau cu ocazia dezbaterii publice

Aceste observații și propuneri având caracter de recomandare, nu este obligatoriu ca proiectul de act normativ să le înglobeze, însă ele trebuie analizate de autoritatea administrativă înainte de definitivarea proiectului.

Participarea la procesul de luare a deciziilor

Și în acest caz, au dreptul să participe atât cetățenii (individual), cât și asociațiile legal constituite.

Legea prevede ca participarea la procesul de luare a deciziilor se realizează prin participarea la **ședințele publice** organizate de autoritățile publice (ședințele publice se organizează, din oficiu, de autoritățile publice; dezbaterile publice se organizează numai la cererea scrisă a unei asociații legal constituite sau a altei autorități publice).

Sedințele publice trebuie **anunțate** public cu cel puțin 3 zile înainte de data desfășurării.

Anunțul trebuie să **cuprindă:**

-data și ora la care se va desfășura ședința publică

-locul în care se va desfășura ședința publică

-ordinea de zi a ședinței

Publicitatea anunțului se realizează în aceleași condiții ca și pentru anunțul privind dezbaterile proiectului unui act normativ.

Raportul anual privind transparența decizională

Autoritățile publice care intra sub incidența legii 52/2003 sunt obligate sa întocmească și să facă public un raport

anual privind transparența decizională, care **va cuprinde** cel puțin următoarele elemente:

- a) numărul total al recomandărilor primite;
- b) numărul total al recomandărilor incluse în proiectele de acte normative și în conținutul deciziilor luate;
- c) numărul participanților la ședințele publice;
- d) numărul dezbaterilor publice organizate pe marginea proiectelor de acte normative;
- e) situația cazurilor în care autoritatea publică a fost acționată în justiție pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi;
- f) evaluarea proprie a parteneriatului cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora;
- g) numărul ședințelor care nu au fost publice și motivația restricționării accesului.

Raportul anual privind transparența decizională va fi **făcut public** pe site-ul propriu, prin afișare la sediul

propriu într-un spațiu accesibil publicului sau prin prezentare în ședință publică. autorității la plata daunelor morale și/sau materiale.

Înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ, petentul trebuie să se adreseze cu o plângere prealabilă autorității publice respective, în termen de 30 zile de la data vătămării dreptului sau; plângerea prealabilă va trebui soluționată în 30 de zile de la data înregistrării.

Plângerea poate fi introdusă la instanță în termen de 6 luni calculat de la data primirii răspunsului la plângerea prealabilă sau de la data expirării termenului de 30 zile în care acea plângere prealabilă trebuia soluționată.

Potentul se poate adresa, la alegere, instanței de la domiciliul sau de la sediul autorității publice pârâte.

Plângerea este scutită de taxa de timbru și se judecă în procedura de urgență.

Hotărârea primei instanțe poate fi atacată cu recurs, în 15 zile de la comunicare; recursul se motivează în același

Extras din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică

Art. 7. - (1) În cadrul procedurilor de elaborare a proiectelor de acte normative autoritatea administrației publice are obligația să publice un anunț referitor la această acțiune în site-ul propriu, să-l afișeze la sediul propriu, într-un spațiu accesibil publicului, și să-l transmită către mass - media centrală sau locală, după caz. Autoritatea administrației publice va transmite proiectele de acte normative tuturor persoanelor care au depus o cerere pentru primirea acestor informații.

(2) Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ va fi adus la cunoștința publicului, în condițiile alin. (1), cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de supunerea spre avizare de către autoritățile publice. Anunțul va cuprinde: data afișării, o notă de fundamentare, o expunere de motive, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, un studiu de impact și/sau de fezabilitate, după caz, textul complet al proiectului actului respectiv, precum și termenul - limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ.

(3) Anunțul referitor la elaborarea unui proiect de act normativ cu relevanță asupra mediului de afaceri se transmite de către inițiator asociațiilor de afaceri și altor asociații legal constituite, pe domenii specifice de activitate, în termenul prevăzut la alin. (2).

(4) La publicarea anunțului, autoritatea administrației publice va stabili o perioadă de cel puțin 10 zile calendaristice pentru proiectele de acte normative prevăzute la alin. (2), pentru a primi în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice.

(5) Propunerile, sugestiile sau opiniile cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice se vor consemna într-un registru, menționându-se data primirii, persoana și datele de contact de la care s-a primit propunerea, opinia sau recomandarea.

(6) Persoanele sau organizațiile interesate care transmit în scris propuneri, sugestii sau opinii cu privire la proiectul de act normativ supus dezbaterii publice vor specifica articolul sau articolele din proiectul de act normativ la care se referă, menționând data trimiterii și datele de contact ale expeditorului.

(7) Conducătorul autorității publice va desemna o persoană din cadrul instituției, responsabilă pentru relația cu societatea civilă, care să primească propunerile, sugestiile și opiniile persoanelor interesate cu privire la proiectul de act normativ propus.

(8) Proiectul de act normativ se transmite spre analiză și avizare autorităților publice interesate numai după definitivare, pe baza observațiilor și propunerilor formulate potrivit alin. (4).

(9) Autoritatea publică în cauză este obligată să decidă organizarea unei întâlniri în care să se dezbate public proiectul de act normativ, dacă acest lucru a fost cerut în scris de către o asociație legal constituită sau de către o altă autoritate publică.

(10) Dezbaterile publice se vor desfășura după următoarele reguli:

a) autoritatea publică responsabilă, prin persoana desemnată conform alin. (7), va organiza întâlnirea, va publica pe site-ul propriu și va afișa la sediul propriu, alături de documentele menționate la alin. (2), și modalitatea de colectare a

recomandărilor, modalitatea de înscriere și luare a cuvântului, timpul alocat luării cuvântului și orice alte detalii de desfășurare a dezbaterii publice prin care se asigură dreptul la libera exprimare al oricărui cetățean interesat;

b) dezbaterea publică se va încheia în momentul în care toți solicitanții înscriși la cuvânt și-au exprimat recomandările cu referire concretă doar la proiectul de act normativ în discuție;

c) la dezbaterea publică vor participa obligatoriu inițiatorul și/sau inițiatorii proiectului de act normativ din cadrul instituției sau autorității publice locale, experții și/sau specialiștii care au participat la elaborarea notei de fundamentare, a expunerii de motive, a referatului de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus, a studiului de impact și/sau de fezabilitate, după caz, și a proiectului de act normativ;

d) în termen de 10 zile calendaristice de la încheierea dezbaterii publice se asigură accesul public, pe site-ul și la sediul autorității publice responsabile, la următoarele documente: minuta dezbaterii publice, recomandările scrise colectate, versiunile îmbunătățite ale proiectului de act normativ în diverse etape ale elaborării, rapoartele de avizare, precum și versiunea finală adoptată a actului normativ.

(11) Toate documentele prevăzute la alin. (2) și alin. (10) lit. a) și d) vor fi păstrate pe site-ul autorității publice responsabile într-o secțiune dedicată transparenței decizionale. Toate actualizările în site vor menționa obligatoriu data afișării.

(12) În toate cazurile în care se organizează dezbateri publice, acestea trebuie să se desfășoare în cel mult 10 zile calendaristice de la publicarea datei și locului unde urmează să fie organizate. Autoritatea publică în cauză trebuie să analizeze toate recomandările referitoare la proiectul de act normativ în discuție.

(13) În cazul reglementării unei situații care, din cauza circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public, proiectele de acte normative se supun adoptării în procedura de urgență prevăzută de regl